ANUL XIII. — Nr. 3430

—10 Bani exemplarul (30) bani un nr. vechiŭ

JOUI, 23 FEBRUARIE (7 MARTIE) 1889

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In CAPITALĂ: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
„ DISTRICTE . . . 36 „ „ „ 18 „ „ „ 10 „
„ STRĂINĂTATE: . . . 48 „ „ „ 24 „ „ „ 12 „

Articolii nepublicați nu se înapoiază

PENTRU ABONAMENTE, ANUNCIURĬ și RECLAME a se adresa:

In ROMÂNIA: La administrațiune, Pasagiul Român. Nr. 3 bis. București; și la corespondenții ziarului din județe.
„ HAMBURG: La *Adolf Steiner*. Gänsemarkt, 58, Biuroul central de anunciurĭ pentru Germania.
Pentru FRANCIA, ANGLIA, AUSTRO-UNGARIA și ITALIA: Se va adresa la Agence Havas. Paris.

ANUNCIURILE:

Linia mică pe pagina IV-a . . . . . 30 bani
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei
— Scrisorile nefrancate se refusă. —

Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARELE STRAINE

Viena, 3 Martie.

Ziarul *Montags Revue* scrie: Tratările berlineze cu fabrica austriacă de arme pentru furnitura a 250 mil puști cu repetiție s'aŭ încheiat definitiv. Cu acazia aceasta s'a constatat că acele arme nu eraŭ destinate pentru imperiul german, ci pentru un stat trans oceanic și trebuesc confecționate după un model trans-oceanic.

Berna, 3 Martie.

Consiliul federal a hotărît, că dacă cu ocazia alegerilor s'ar ivi turburări, un regiment de infanterie să fie gata de plecare.

Roma, 3 Martie.

Ambasadorul Germaniei și cel al Austro-Ungariei aŭ primit asigurarea lui Crispi, că interesele alianței triple vor fi salvgardate și în combinațiunea cea nouă ministerială.

Belgrad, 3 Martie.

Negocierile în privința convenției comerciale dintre Serbia și Bulgaria s'aŭ ameliorat, întru cât Bulgaria a propus formal lucruri, pe care Serbia le consideră de discutabile. Dacă pe această bază n'ar fi posibilă o înțelegere, guvernul serb va face nouĭ propuneri la Sofia.

Viena, 3 Martie.

Ziarul *Levant Herald* anunță că îndată ce Gneist și-a dat sentința ca arbitru, baronul Hirsch a telegrafiat marelui vizir, că ține gata la dispoziția Porții cele 27,500,000 franci adjudecate de arbitru și a dat deja instrucțiunile necesare reprezentantului sĕŭ din Constantinopol.

Roma, 3 Martie.

Papa a primit la amiazĭ pe cardinalĭ și prelați, carĭ l'aŭ felicitat de aniversarea încoronări și a nașteri lui. La adresa cetită de cardinalul Valletta, Papa a respuns:

Intrând în anul al 80-lea al vieței și în anul al 12 al pontificatului meŭ, simt trebuință, în aceste timpuri grele pentru domnia bisericei, să implor mai ales ajutorul lui Dumnezeŭ. Toți cunoașteți dificultățile de fapt din Europa și situația încertă amenințătoare, din care cauză sufere și biserica, căci răpindu-i-se suveranitatea și independența în acțiune și fiind supusă unei puteri streine, ea sufere în toate primejdiile, la care este expusă Italia înăuntru și în afară.

Papa amintește apoi turburările recente din Roma și complicațiunile externe, prin care s'a ivit între catolicĭ temeri pentru Papa și situația serioasă, ce se prepară religiunii în Italia. Se zice câte odată, că biserica în Italia se bucură de o libertate mai mare de cât în alte țĕrĭ. Aceasta e falș, căci faptul răpiri puterii lumești este deja o acțiune gravă îndreptată contra independenții Papei. Insultarea bisericei prin dificultățile create episcopilor, refuzarea saŭ amânarea execuaturei, nouile pretenții de patronaj, dificultățile privitoare la recrutarea clericilor, disolvarea ordinelor religioase, escluderea bisericei de la învĕțământ, noul cod penal, confiscarea aproape completă a bunurilor bisericești, atacurile asupra fondațiunilor pioase și a altor instituțiuni și protecția acordată dușmanilor bisericei și sectelor, sunt probe suficiente, că biserice e lipsită de libertate în Italia. Aceasta e cu atât mai vĕtămătoare pentru Italia, că biserica a atras deja atenția lumei, că este în interesul popoarelor, de a rĕmâne credinciose principelor religiunĭ spre a'și corespunde datorielor; Italia va simți aceasta mai mult din causa nerecunoștinței sale. E absurd a se crede, că va putea prospera, daca va continua rĕsboiul odios contra bisericei. Poporul italian să se gândească bine și să se întoarcă la tradițiunile părinților.

Viena 3 Martie

Ministerul austriac de finanțe face cunoscut: «Se aduce aminte, că preschimbarea biletelor de stat de câte 50 florinĭ cu data »25 August 1886« se poate obține numai până la 31 Maĭ 1889, prin petițiunĭ timbrate și îndreptate ministerului imperial de finanțe din Viena. După 31 Maiŭ 1889 aceste note nu vor mai putea fi schimbate.

Bucureștĭ, 22 Februarie 1889

In Cameră, discuțiunea uneia din cestiunile cele mai importante pentru țară, a cestiuniĭ vînzăriĭ moșiilor Statuluĭ, continuă și desigur că va mai ține câte-va zile. Incă de pe acum se poate prevedea, deși deosebirĭ de vederĭ însemnate s'aŭ arĕtat la reprezintanțiĭ națiuneĭ, că în curênd vom avea o lege menită să contribuiască la întărirea și ridicarea claseĭ țĕrănești. Priveliștea pe care o presintă Camera în aceste zile de discuțiune serioasă, cu toate că și în această ocaziune se daŭ necontenit probe de mîncărime de vorbă de către ceĭ carĭ cred că tribuna Parlamentuluĭ nu poate fi mai bine întrebuințată de cât pentru a'și pune persoana lor în evidență saŭ de către ceĭ carĭ nu speră a lăsa altă urmă de trecerea lor prin lume de cât coloane nenumĕrate de discursurĭ în *Monitor*; această priveliște pe care ne-o prezintă Camera este mai potrivită cu dorințele generale de cât acea pe care ne-a prezintat-o până acum, trecĕndu'și vremea în discuțiunĭ isvorîte numai din necazurĭ saŭ cu intrigĭ d'o meschinerie nedemnă.

Ne place să credem, că de aci înainte actualele Camere vor ști să meargă cu tărie pe drumul pe care aŭ apucat acum, drum care le stă deschis înainte larg. Timpul care a trecut de la deschiderea sesiuneĭ, aproape patru luni de zile, fiind întrebuințat în căutarea echilibruluĭ de către elementele numeroase ce compun aceste Camere, nevoile de satisfăcut, proiectele de legĭ carĭ trebuesc discutate, îmbulzesc, exijează o lucrare încordată și economă de or-ce perdere de vreme. Să sperăm că vom avea să constatăm la închiderea sesiuneĭ, că represintațiunea națională a știut să îndeplinească, și să îndeplinească cu bine, sarcina pe care o are asupra'și. Dacă perderea de vreme de până acum pentru lucrarea legislativă e justificată prin acea că situațiunea din Noembre erea nouă, or-ce ședere în loc de aci înainte ar proba o incapacitate de lucru a Camerelor astfel cum sunt astăzĭ. Speranța noastră este că această probă nu va fi dată.

Totdeodată, proiectele de legĭ carĭ sunt depuse pe biurourile parlamentuluĭ sunt de o însemnătate de prima ordine. Proiectul de lege pentru vînzarea moșiilor Statuluĭ, cel pentru tocmelile agricole, cel pentru organizarea administrativă și a comuneĭ rurale, cele financiare, toate sunt menite să aducă o transformare adîncă a țĕriĭ, să aducă remediĭ la rele de toți recunoscute, să îndeplinească progrese considerabile. Aceste proiecte sunt rezultate din studiarea necesităților țĕriĭ în mod foarte amĕnunțit și perspicace. Empirismul, copiarea brută, aceste lipsurĭ inerente situațiuneĭ din trecut, sunt părăsite, pentru a fi înlocuite cu soluțiunĭ rațonate ale unor nevoĭ probate. Este dar aci vorba de un program de reforme care poate fi negreșit criticabil, dar care este întins, bine echilibrat în părțile luĭ, tare prin lipsa de unilateralitate de care este scutit din cauza împrejurărilor politice. Se vor face Camerele solidare cu acest program? Aceasta este întrebarea al căreĭ rĕspuns țara așteaptă să'l aibă lămurit.

Noĭ credem că respunsul va fi dat pe deplin lămurit, și că acest rĕspuns va fi realizarea reformelor puse la ordinea zileĭ. Oboseala se pare că a coprins pe urzitoriĭ de intrigĭ meschine, oboseala saŭ descurajarea pentru reușita scopuluĭ ce urmăreaŭ. De altmintrelĭ, judecata dreaptă iea tot mai mult stăpînirea ce i se cuvine; pasiunile se mai domolesc, aprețiarea drepturilor și datorielor fiecăruia devine mai esactă. Astfel, obiceiurile politice din trecut, dacă le putem da acest nume, pe care își întemeiaŭ uniĭ speranțele d'a produce perturbărĭ marĭ în situațiune, sunt desprețuite din ce în ce mai mult. Din relele ce aŭ fost provocate în vremea din urmă, va rezulta și acest bine că ne-am lămurit uniĭ pe alțiĭ asupra tendințelor ce avem, că țara știe ce să aștepte și de la uniĭ și de la alțiĭ. Noĭ n'avem de ce să ne plângem de aceasta.

SERVICIUL TELEGRAFIC

'AL ROMANIEI LIBERE,

— 4 Martie —

Londra, 4 Martie.

Regina pleacă astă seară la Biarritz.

Londra, 4 Martie.

Standard recunoaște că după mărturisirile lui Pigott, ancheta ziarului *Times* în contra d-luĭ Parnel este închisă virtualminte.

Viena, 4 Martie.

Societatea de navigațiune pe Dunăre, reia cu începere de azĭ, transportul mărfurilor până la Brăila și Galați.

Londra, 5 Martie.

Ziarele englezești nu sunt satisfăcute de tonul mesagiului generalului Harrison. Ele găsesc că acest mesagiŭ este scris mai cu seamă pentru a linguși simțimintele politicianilor americani, dar cu toate astea nu vĕd în aceasta nicĭ un motiv de temere.

Colonia, 5 Martie.

Gazeta de Colonia zice că negociările între regele Serbieĭ și d. Ristici nu lasă nicĭ o îndoială asupra acestui punt, că d. Ristici e cu totul devotat regelui și va face totul pentru a mânține ordinea și liniștea.

El va urma cu tărie aceeași politică ca a regelui, care a recunoscut că a se ataș Austro-Ungariei este calea cea mai bună. In această privință, venirea d-luĭ Ristici la putere nu supĕră de loc pe Austro-Ungaria, ceea-ce este cu atât mai îmbucurător cu cât regele Milan, a cărui sănătate e sdruncinată, pare că se va retrage în curând de la afacerile de Stat pentru un timp destul de îndelungat.

Știrea că radicalii conspiră nu sunt de loc întemeiate. Radicalii n'aveaŭ nicĭ o legătură cu agitatorul Bogosavlivi care a fost arestat de curând la Turnu-Severin.

Paris, 5 Martie.

A circulat știrea că regele Olandeĭ a murit. Această știre e falșă.

(Havas).

A se vedea ultime știrĭ pe pag. III-a

Presa scandaloasă

O seamă a presiĭ a pierdut orce mĕsură.

Ierĭ, ziarul d-luĭ Alex. Beldiman și-a permis o violentă diatribă în contra Regeluĭ, pe care a terminat-o cu strigatul:

„*Jos Carol I, strein de neamul nostru, strein de legea noastră!*“

Regele poate disprețui insulte inepte de felul aceata. Nu credem însă că le este permis autorităților să aibă aceeași longanimitate.

Sfruntatul apel al d-luĭ Beldiman nu este numaĭ un ultragiu adus Majestății Sale, el este un atac adus națiunii. Un strigăt sediții de felul acesta, cu comentariile carĭ êl însoțesc, sunt un program de schimbare a formeĭ Statuluĭ tot așa de culpabil ca și un complot în contra siguranțeĭ Statuluĭ.

Or-care ar fi însă atitudinea guvernuluĭ față cu acest atac în contra țĕriĭ, presa, suntem convinși, își va face singură datoria.

Când o parte a presiĭ minează societatea și Statul român la bazele lor, înfiltrând în masele inculte ura de clasă la clasă, deșteptând pasiunile cele mai materiale ale omuluĭ incult, asmuțind mulțimea asupra inteligenții și capitaluluĭ; — când o a doua parte a presiĭ atacă Statul la culmea luĭ și provoacă la disprețul instituțiunilor; — când o altă parte a eĭ în fine, cu desenurile eĭ pornografice și cu apelurile eĭ erotice la curiositatea maladivă a celor slabĭ de îngerĭ, otrăvește zilnic tineretul școalelor, esxpus de a citi afișele și de a vedea cadrele de pe chioșcurĭ, — este de datoria jurnalismuluĭ serios și cinstit să înfiereze pe ceĭ carĭ desonorează misiunea luĭ înaltă.

Să ne facem singurĭ poliția și să ținem la pilorĭ pe aceia a căror pană venală servește toate causele, chiar și pe cele mai puțin patriotice.

Câinĭ vagabonzĭ

Opoziținea din Senat a repurtat ierĭ un succes de care pot rîde și astăzĭ părinții conscriși.

Cu ocaziunea ordonanțeĭ de poliție municipală, care prescrie mĕsurĭ de precauțiune în contra câinilor vagabonzĭ, d. P. Grădișteanu a adresat ministeruluĭ de interne o interpelare, — interpelare în care, grație temperamentuluĭ particular al d-luĭ Grădișteanu, aŭ clocotit: Constituțiunea, drepturile omuluĭ, sacrele principiĭ ale libertățiĭ, legitima apărare, și toată cascada de vorbe late, care constitue bagajul tribuniția.

Bieții câinĭ ar fi tulit-o la goană de auziaŭ tunetele de voce și gesturile á la Danton carĭ însoțeaŭ dărîmarea proectată a sgardeĭ municipale!

Pare-se că rĕspunsurile prințuluĭ Știrbeĭ și d-luĭ A. Marghiloman aŭ fost destul de sdrobitoare pentru ca și d. Fleva să încalece pe Constituție în ajutorul celeluĭ sĕŭ de la Prahova.

Succesul final al bataliei l-a avut moțiunea d-luĭ P. Grădișteanu,—căcĭ, rogu-vĕ, n'a lipsit și mica moțiune de neîncredere.

Când prezidentul a numĕrat pe onor. senatorĭ carĭ o susțineaŭ s'aŭ găsit..., treĭ.

Numele celor treĭ, carĭ pot cânta corul melancolic al celor treĭ anabaptiștĭ din «Prophète„, merită să treacă posterității, fiind numele celor treĭ din urmă tribunĭ carĭ mai luptă pentru sacrele conciste ale libertății moderne, etc. etc. (clișeŭ cunoscut):

Aceștia sunt dd. P. Grădișteanu, Fleva (firește), și..... C. Boerescu.

Dar ce catâ d. Boerescu între aceștĭ doĭ?

Ridicat-a d. Boerescu mâna din sentiment de parigorie, sentiment eminamente creștinesc, or, ceeace e mai lesne de crezut, numaĭ din distracțiune?

Astfel probabil anabaptiștiĭ se reduc la doĭ.

Ca triumf, triumful nu e foarte splendid.

CRONICA ZILEI

Spre completarea a doĕ locurĭ de oficianți gradul III ce se află vacante în corpul telegrafo-postal, s'aŭ reprimit foștiĭ oficianți gradul III Ionescu Grigore și Provincianu Anastase.

D. T. Georgescu, actual sub-comisar clasa I pe lângă prefectura poliției Capitaleĭ, este înaintat în funcțiunea de comisar clasa II, în locul d-luĭ N. Apostolescu, depărtat, și d. Gr. Caliman este numit în funcțiunea de sub-comisar clasa I, în locul d-luĭ T. Georgescu, înaintat.

S'a aprobat regulamentul votat de consiliul comunal al urbeĭ Bacăŭ, în ședința sa de la 3 Februarie, pentru construcțiunile ce se vor clădi pe strada care leagă orașul cu podul de fer de pe apa Bistrița.

Ministerul de resbel este autosisat să contracteze, mai înainte de 1 Aprilie a acestuĭ an, materialul curent necesar, spre a satisface trebuințelor armateĭ pentru exercițiul viitor 1889—1890, în limitele creditelor ce aŭ fost acordate pentru acest material prin budgetul anuluĭ curent.

D-niĭ Panait Dancov și Constantin Diaconescu, absolvenți aĭ școaleĭ centrale de agricultură și silvicultură de la Herĕstrăŭ, carĭ aŭ reușit la concursul ce s'a ținut la 10 Decembre 1888, sunt primiți în corpul silvic al Statuluĭ și numiți guarzĭ ajutorĭ silvicĭ în locul d-lor Dimitrie Rizescu și Al. Bulgareanu, înaintați

CORPURILE LEGIUITOARE

(SESIUNE ORDINARA)

Camera

Ședința de la 21 Februarie 1889

D. **P. Cernătescu** adresează o interpelare d-luĭ ministru de interne în privința administrației de Dolj.

D-niĭ C. C. Dobrescu, Poenaru-Bordea și Micescu fac diferite cereri și comunicărĭ biurouluĭ.

Dupe acestea Camera intră în ordinea zileĭ.

D. **D. Popescu**, raportor, dă cetire diferitelor amendamente propuse la articolul II al legeĭ de vênzarea bunurilor Statuluĭ.

D. **ministru de domenii, Al. Lahovari** roagă Adunarea să permită ca aceste amendamente să fie studiate toate în comitetul delegaților pentru ca ministerul să poată avea cunoștință de ele.

Această cerere a d-luĭ ministru are darul de a supăra pe d. N. Ionescu și a'l face să protesteze.

După câteva observărĭ a le d-luĭ ministru, la carĭ se aliază și d. Radu Stanian, Camera cere închiderea discuției, care se primește, împreună cu propunerea d-luĭ ministru de domenĭ.

D. **D. Popescu** dă cetire tuturor amendamentelor propuse la acest al 2-lea articol și carĭ sunt în numĕr de 6.

D. **I. Marghiloman** propune și d-sa un amendament la acest articol.

Toate acestea mendamente se trimet la comitetul delegaților secțiilor.

D. **Valerian Urseanu** vorbește la acest articol, susținând a se da, țăranilor câte 6 hectare, dar să se lase slobod țăranilor de a cumpăra dacă pot 10 saŭ chiar 25 hectare, pentru a se funda la sat o proprietate mijlocie, un fel de burghezime țărănească, prin care să se stabilească o tranziție, între marea și mica proprietate.

www.dacoromanica.ro

Oratorul citează mai mulți scriitori în folosul teoriei d-sale.

D-sa zice că la articolul 10 va propune un amendament în sensul tezei ce a susținut astăzi.

D. **C. Popovici** vorbește contra articolului de față și'l găsesce rĕŭ în punctul de vedere de a se fixa numĕrul hectarelor la 6 și nu mai mult nici mai puțin. D-sa propune ca să zică cum că țĕranul poate cumpĕră până la 6 hectare, acela care are de pildă un hectar saŭ 2 să fie liber de a cumpĕra 2—3 saŭ 4 până la 6 hectare de pămĕnt. Oratorul se declară contra proprietăței mijlociĭ, dar chiar dacă s'ar admite aceasta, pe lângă acordarea celor mai bogați de a lua câte 10 saŭ 25 hectare, să se dea și celor mai sĕracĭ dreptul de a lua mai puțin de 5 hectare, căcĭ uniĭ mai aŭ câte un hectar, două.

D-sa susține, terminând, că acest drept de a cumpĕra pămĕnt să se întindă și asupra preoților și învĕțătorilor sătești.

D. **I. Lahovari** începe prin a constata importanța mare a articolului II-lea. D-sa arată că egalitatea loturilor nu e ceva natural, că firea omului e ca unul să muncească mai mult și altul mai puțin și cum proprietatea e resultatul muncei, e firesc ca unul să aibă mai mult pămĕnt și altul mai puțin. D-sa admite în țara românească existența și a micei și a mijlociei și a mareĭ proprietăți. De aceia oratorul nu e contra uneĭ proprietăți mijlociĭ.

Cât despre drəptul ce s'ar acorda prin legea de față ca fie-care țĕran să se nască cu dreptul la o cantitate de pămĕnt, aceasta ar fi contra simțuluĭ comun și ar încuragea lenea și trândăvia.

Asemenea nu e necesară cumpĕrarea moșielor proprietarilor (aplause).

D. **C. Dobrescu** (Argeș) e de părere că suma de 6 hectare nu e îndestulătoare, ci trebue să i se dea țĕranuluĭ 7 hectare, căcĭ acesta e pămĕntul de care el are nevoe. D-sa face o analisă a stăreĭ țĕranuluĭ și a necesităților luĭ, pentru a demonstra că are nevoe de 7 hectare, Presintă o analisă cu date a consumației și producției luĭ în termen mediu din care constată că 300 de leĭ e cheltuiala luĭ în termen mediu, și trebue să i se dea țĕranuluĭ atâta pămĕnt ca să producă cât să se întreție, căcĭ alt-fel nu s'a făcut nimic, de oare-ce țĕranul va veni iarăși la arendaș și va fi exploatat.

Mai departe d. Dobrescu găsește că termenul din lege de «cultivatoriĭ de pămĕnt» e cam impropriu, căcĭ se poate înțelege că oameniĭ cari aŭ rĕmas saŭ aŭ venit de la țară la oraș, vor cere pămĕnt și dupe ce îl vor căpăta nu-'l vor munci, ci 'l vor închiria pe or ce preț. D-sa propune ca să se specifice în lege saŭ să se prevază o pedeapsă, saŭ chiar luarea pămĕntuluĭ de la aceĭ cari nu 'l cultivă.

D-sa termină recomandând brasla muncitoare solicitudineĭ Camereĭ.

Se cere închiderea discuției, și, dupe ce d. C. Resu vorbește contra, se pune la vot cu bile dacă trebue saŭ nu ca ea să se închidă.

Resultatul votuluĭ: Votanți 103, bile albe, pentru 70, bile negre, contra 33.

Așa dar discuția s'a închis.

D. Președinte suspendă ședința pentru 10 minute, ora fiind 6 fără un sfert.

La redeschidere d. președinte consultă Camera dacă consimte la prelungirea ședinței peste ora regulamentară.

Se pune la vot prelungirea și se respinge, neîntrunind 2 din 3 părți.

Ședința se ridică.

Senatul

Ședința de la 21 Februarie 1889

Se ia în considerație propunerea d-luĭ Mârzescu pentru modificarea regulamentuluĭ în Senat.

D. **Ciuflea** depune un proect de lege spre a se acorda dreptul la pensiune stenografilor din Cameră și Senat, ca și altor funcționarĭ.

D. **Mârzescu** întreabă: de ce ministerul nu depune proectul pentru reforma magistraturiĭ? De ce ministerul se angajează cu lucruri, ce nu le poate împlini? de ce nu se procede la remanierea Coduluĭ civil, spre a'l pune în acord cu art. 7 din constituție?

D. **P. Grădișteanu** cere încă odată dosarele comandanților însărcinați cu potolirea revolteĭ țĕranilor; apoĭ d. Grădișteanu își desvoltă interpelarea în privința taxeĭ asupra câinilor. Aci este un imposit deghizat al primărieĭ; dar ce vor face locuitoriĭ sĕracĭ de pe la marginele capitaleĭ unde numaĭ câniĭ fac serviciul de poliție? Acest regulament al primărieĭ e cu totul ilegal.

D. **ministru prințul Știrbeiŭ** respunde că taxa tinde a face numaĭ, ca pe stradele capitaleĭ să nu mai rătăcească o mulțime de câni fără stăpâni.

D. **P. Grădișteanu**. Daca un agent al primărieĭ ar cuteza să pue mâna pe câinele meŭ, eŭ m'așĭ apăra cu ce mi-ar cădea în mână.

D. **Al. Marghiloman** protestează contra acestor amenințărĭ și nu crede ca cine-va ar fi în stare să se opue cu arma unuĭ regulament de poliție în regulă. Câniĭ vagabonzĭ sunt o primejdie. Vĕ puteți ține câne în curte, fără sgardă, dar îndată ce iese pe uliță, trebue să se poată vedea, dacă are stăpân saŭ nu.

D. **P. Grădișteanu** face o moțiune, ca senatul să invite pe guvern a revoca regulamentul asupra câinilor.

Senatul respinge moțiunea.

D. **general Manu** respunde la o interpelare a d-luĭ P. Grădișteanu și declară de neexact, că ministerul de rĕsboiŭ ar fi prescris reținerĭ de peste una din treĭ părți a soldeĭ oficerilor căzuți în datoriĭ.

D. **Al. Florescu** citește proectul de lege relativ la stingerea datorieĭ Caseĭ pensiunilor. Se vor aloca 400.000 francĭ pentru acoperirea deficituluĭ.

D. N. **Fleva** observă, că deficitul în casa pensiunilor e o boală cronică. Ar trebui modificată legea pensiunilor.

D. **ministru Ghermani** arată că deficitul resultă din faptul, că legea de la 1872 n'a fost observată și datoria statuluĭ este să vie în ajutorul Caseĭ pensiunilor; numaĭ votându-se această lege, Casa pensiunilor va putea să'și facă plățile pentru luna Februarie.

Proectul e luat în considerație și se adoptă în total.

Crima din strada Soarelui

Sgomotul ce s'a făcut împrejurul acesteĭ afaceri ne-a îndemnat să desvĕluim ultima fază a eĭ.

Iată pentru azĭ declarațiunea dată de d. căpitan Dimancea în privința cercetărilor ce făcuse pentru descoperirea autorilor acesteĭ crime, inventați de d. Costaforu, și pe care ne-am procurat-o de la parchet:

In luna August 1888 pe când eram director la Poliție, am fost chemat (prin Costaforu) de d. Prim-ministru și însărcinat a face o cercetare secretă în privința unor destăinuiriĭ grave făcute de un individ anume Gheorghe Soare la Focșanĭ. D. Prim-ministru mi-a dat cu acea ocasiune o copie dupĕ câte-va procese-verbale dresate la Focșanĭ și care conțineaŭ declarațiunele făcute atât de Gheorghe Soare cât și de individul Ion Țârlea pe care destăinuitorul Soare îl arătase ca complice cu dînsul și cu fostul căpitan Stănciulescu la omorul săvârșit în ziua de 12 Maiŭ asupra femeiĭ Maria Popovicĭ din strada Soareluĭ. In acelaș timp m'a încunoștiințat că descoperirea acesteĭ afaceri se datorește vigilenței luĭ Costaforu care a lucrat cu multă inimă și a luat parte ca asistent la primele interogatoriĭ ce fusese luate la Focșanĭ. Imĭ recomandase cu deosebire sĕ lucrez cu multă atențiune și atât cât sĕ mĕ pot convinge în cel mai mare secret, de adevĕr, de oare-ce afacerea părea atât de gravă, și cazul atât de escepțional încât ar fi fost o adevĕrată imprudență ca ea să fie dată pe mâna parchetuluĭ și ca societatea să fie alarmată înainte de a se constata oarecare probabilitate.

In virtutea ordinelor ce primisem, am început chiar în acea zi controlarea mărturisirilor ce făcuse atunci la Focșanĭ Gheorghe Soare și Țârlea, și toate cercetările ce făceam le țineam cu desăvârșire ascunse de cunoștința cuĭ-va pînă când m'am convins că toată această afacere este o pură invențiune, și atunci după cum se va vedea mai jos am pus în confidență pe căpitanul Savopolu comandantul sergenților de oraș și pe inspectoriĭ Grant și Crețu cărora le ceream să asiste din când în când pe viitor la diferitele confruntărĭ și cercetărĭ în scop de a le vedea impresiunea ce 'și vor face la rîndul lor în această afacere.

Resultatul convingțiuneĭ noastre este destul de explicat în memoriul presintat d-luĭ ministru al justițieĭ și publicat în *Monitorul Oficial* No.

In ceea-ce privește detaliurile și peripețiile cercetărilor în urma cărora am încheiat acel memoriŭ aș putea adăoga următoarele explicațiuni ca suficiente pentru a justifica convingțiunea ce ne-am făcut despre murdăria acestor invențiunĭ, — și anume:

1. Toate registrele, dosarele, etc. cum și depositiunele diferiților sergenți de oraș dovedesc deplin că Soare nu se afla sub nicĭ o formă în serviciul poliției prin lunele Aprilie, Maiŭ, etc. 1885; și din contra, atât depositiunile acelora cât și registrele arăt acelaș lucru, că Gheorghe Soare nu a intrat în serviciŭ decât în toamna anuluĭ 1885. Sunt și astăzĭ sergenți de oraș foarte vechĭ carĭ aŭ făcut și tac parte din comp. 4-a de Albastru, care cunosc îndestul pe Soare de oare-ce știŭ să istorisească afacerea cu furtul livretuluĭ, menționată în procesul verbal din Focșanĭ, condamnarea luĭ, de zertarea sa, etc, și nicĭ unul din eĭ nu admite că Soare a fost în Maiŭ 1885 în Bucureștĭ.

Este de remarcat că inscripțiile din toate registrele nu aŭ putut fi cu nicĭ un chip rectificate saŭ înlocuite cu altele, căcĭ ele eraŭ și prea multe și prea voluminoase și prea variate, pentru ca să se poată rectifica într'ĕnsele cu atâta precisiune în cât coincidența între diferitele inscripții să fie perfectă.—Ast-fel registrul general de control nominal al corpuluĭ de sergenți care conține pe toți sergenții de oraș din toate companiele coincidă perfect cu registrul respectiv al companieĭ a 4-a în care era însumat Gheorghe Soare. Registrul general de ordine de zi, coincidă perfect cu acel al comp. 4 de Albastru. Registrul de solde coincide asemenea cu toate cele-l'alte. In sfîrșit toate registrele companieĭ sunt scrise de furierĭ care aŭ funcționat pe vremea aceea și scriitura lor s'a constatat a fi proprie.

Gheorghe Soare a căutat a justifica lipsa luĭ din registre, pe care o prevedea, prin faptul că el era plătit particular din buzunarul luĭ Stănciulescu,—lucru care de și de neadmis, totuși admițându'l chiar, nu se poate cu nicĭ un chip presupune că a funcționat atât de secret în cât nicĭ agenții secreți, nicĭ ordonanța care a avut'o Stănciulescu pe acel timp, ca sergent de oraș, la poarta sa, sĕ nu'l fi vĕzut nicĭ-o-dată până în toamna anuluĭ 1885

Trebue să mai notez aci că toate aceste cercetărĭ le-am făcut în așa mod încât nimenĭ din ceĭ interogați nu aŭ putut ști scopul cercetărilor mele, — de oarece eŭ nu întrebam nicĭ o-dată direct despre Gheorghe Soare, ci întrebam întâiŭ de alții pentru care mĕ prefăceam a pune mai multă atențiune și apoĭ în treacăt întrebam și de el. Afară de aceasta dădeam a înțelege că scopul meŭ era alte descoperirĭ.

2. Controlând în acelaș mod depositiunea luĭ Țârlea lăcută la Focșanĭ, — am constatat din contră, că atât din registre cât și din arătările sergenților de oraș de pe atunci, această depositiune este exactă și dînsul Țârlea nu a venit în Poliție decât pe la începutul luĭ Iunie, anul 1886, adică un an dupe ce se comisese omorul din strada Soareluĭ.

3. In tot timpul cercetărilor Costaforu vinea regulat la mine pentru a 'mĭ ține discursurĭ și a mĕ face să înțeleg cât este de indispensabil ca să nu mĕ îndoiesc câtuși de puțin de veracitatea faptelor denunțate de Soare, și că având o operă atât de măreață de îndeplinit, nu 'mĭ rĕmâne pentru asigurarea *gloriei mele* de cât se zoresc foarte mult lucrările și în câte-va zile se daŭ pe mâna justițieĭ pe culpabilĭ, căcĭ o mică hesitare din parte 'mĭ ar provoca poate o întârziere capabilă a da mijloace celor interesați să arunce întunerecul asupra afacereĭ saŭ să esercite o presiune asupra destăinuitoruluĭ spre a'l sili să revină asupra declarațiunilor sale. Imĭ adăoga că dînsul are încă multe probe evidente dar că trebue să înțeleg că sunt resoane pe care încă nu mi le poate explica, pentru care motive aceste probe le lasă pentru momentul oportun în fața justițieĭ, mai cu seamă că voește a face o surprisă neplăcută acelor cari ar protesta contra acestor destăinuirĭ. Intr'una din zile dejunând împreună mi-a istorisit detaliurile crimeĭ din strada Soareluĭ, greșelile ce s'aŭ comis la proces,— persecuțiunile contra Miuleștilor etc., și a terminat demonstrându-'mĭ că dacă așĭ vedea odată pe Miuleasca el este sigur că nu mĕ voiŭ mai îndoi un moment de nevinovăția eĭ și a soțuluĭ sĕŭ.

Impacient fiind, a 'mĭ face o idee în această privință, i-am propus să reguleze o întâlnire cu Miuleasca, lucru care l'a făcut imediat, trimițând un birjar cu un bilet la dînsa, prin care o invita să meargă acasă la dînsul unde să ne aștepte. Peste o jumĕtate oră ne-am dus și noĭ și am găsit-o așteptând. 'Mĭ aduc bine aminte că am vorbit cu dînsa despre toate, între altele am întrebat'o dacă nu cum-va Stănciulescu, avea ceva relațiuni cu Maria Popovicĭ, saŭ dacă vinea adesea pe acolo prin casă etc. 'Mĭ-a mărturisit că Stănciulescu nu cunoștea de loc pe Maria Popovicĭ nicĭ nu a fost vre-odată la eĭ în casă. 'Mĭ-a mărturisit asemenea că nu 'și aduce aminte să fi avut cine-va vre-un geamantan de felul aceluia menționat de Gh. Soare. In sfîrșit nu susțin că Miuleasca ar fi vinovată dar nicĭ nu pot zice că 'mĭ-a făcut o impresiune decisivă de inocentă.

4. După această convorbire am trimis la Focșanĭ se aducă în secret pe Gh. Soare pentru a'l cerceta aci la Bucureștĭ. Ajuns aci l'am instalat într'o cameră de așteptare unde dormea pe canapea fiind păzit cu stricteță și oprit a comunica cu orĭcine afară de mine. Am intrat la dînsul și am început a'l interoga. 'Mĭ-a făcut o declarațiune ca cea de la Focșanĭ, că a participat la crimă. Părea că o învățase pe din afară, căcĭ o recita în aceiași ordine cum era trecută în procesul-verbal. L'am tratat tot-d'auna foarte bine, 'l-am încurajat chiar prefăcându-mĕ că am deplină încredere în arătările sale, ba încă îĭ arătam cu naivitate că singurul lucru de care 'mĭ pare rĕŭ este că nu 'și mai aduce câte ceva aminte care să-'mĭ dea mijloace să prind mai repede pe Stănciulescu și Țârlea, care se 'ncerc a ascunde probele. Mi-a promis că se va gândi peste noapte la câte-ceva și a doua zi îmĭ va spune ca să 'l poĭ prinde pe amĕndoĭ.

La plecarea mea de lângă dînsul cu multă impacientă m'a întrebat de Costaforu exprimându'mĭ o mare dorință de a'l vedea. I-am spus că nu se poate să vadă pe Costaforu până când se va termina toată cercetarea pentru a se descoperi tot adevĕrul.— L'am vĕzut foarte îngrijat de respunsul meŭ la care părea ca nu se aștepta.

In sfârșit a doua zi și în multe zile următoare continuam a merge la dînsul pentru a mai cere detaliurĭ care și le-ar fi amintit în interval.— Imĭ respundea regulat cam aceleași lucrurĭ cu micĭ adăogirĭ fără importanță, afară de afacerea cu Vasile Ion Moraru de care mi-a vorbit că a depus la Focșanĭ că a fost servitor la Stănciulescu 15 luni, timp în care vedea pe Țârlea și pe dînsul, Soare, venind regulat la stăpânul sĕŭ unde chiar mânca așa că confirma arătările sale de a fi fost amândoĭ în Bucureștĭ de la începutul luĭ Aprilie și p. la 12 Maĭ seara 1885 după comiterea omoruluĭ. Cu toate acestea îl vedeam din zi în zi mai descurajat. — Intre altele nu înceta a insista să'ĭ aduc pe Costaforu, saŭ să'l las să se ducă el prin oraș căcĭ nu'și aduce aminte de numele sergenților și indivizilor de pe vremea aceea care îĭ putea da probe, dar întâlnindu'ĭ îĭ va recunoaște după față și'ĭ va aduce la mine.

Pentru a nu'ĭ arăta bănuiala mea nu am voit a'l refusa direct, ci prefăcêndu-mĕ tot nedomirit i-am respuns că ar fi mai bine să nu facă el asta fiind-că atunci ar da motiv luĭ Țârlea și luĭ Stănciulescu să zică că dînsul Soare a fost lăsat liber a aduce martoriĭ învĕțați de el.— Atunci s'a angajat a răbda până când se vor adeveri lucrurile în secret, însă mi-a cerut ca cel puțin să spun luĭ Costaforu să vină pe la dînsul numaĭ ca să'ĭ spună luĭ cum să'ĭ caute prin oraș, i-am refusat și aceasta, spuind că pot face și eŭ acest serviciu de oare-ce Costaforu nu are voe a'l vedea.— Aceasta l'a întristat foarte mult. A doua z însă Costaforu, care venea în toate zilele și cerceta despre dînsul și despre mersul constatărilor, venind din nou la mine și refusându'ĭ a intra la dînsul îmĭ dete 5 leĭ rugându-mĕ să'ĭ daŭ luĭ Soare din parte'ĭ și să'ĭ spun acestuia că vine regulat pe acolo *și are grije de el.* Imĭ aduc bine aminte impresiunea curioasă ce'-mĭ făcea mai în toate zilele Costaforu când îmĭ spunea că trebue neapărat sĕ'l las să vadă pe Soare saŭ cel puțin să nu es eŭ de la Soare nicĭ odată fără a'ĭ vorbi despre dînsul că se interesează de el și că se nu se descurajeze de loc; căcĭ îĭ este teamă ca nu cum-va prin deținerea luĭ la secret să se intimideze și să revină asupra primelor sale declarațiunĭ; îmĭ ceruse chiar la început ca să nu țin de loc pe Soare la poliție ci să'l las la Costaforu acasă unde poĭ fi mai sigur că nicĭ unul din vechiĭ funcționarĭ aĭ poliției nu ar putea pătrunde la el de a'l influența să se schimbe. — Probabil, Costaforu cunoștea bine caracterul schimbăcios al luĭ Soare și nu ar fi dorit de loc să'l vază sedus de cineva prin amenințare saŭ promisiunĭ, — nu'ĭ puteam admite însă nicĭ o propunere de oare-ce aveam ordin să nu'l las a comunica cu nimenĭ

Intr'una din zile, Gh. Soare îngrijat se vede de reușită, când am intrat la dînsul, s'a aruncat la picioarele mele plângênd și blestemându-se că tot ce mărturisise până atunci aŭ fost minciunĭ și că a fost învățat anume de Costaforu tot ce să spună și aci și la Focșanĭ. Declarațiunea sa din acea zi este aci alăturată în copie, de și ea nu este oficială ci luată de mine în repeziciune pe măsură ce vorbea. Am chemat înăuntru pe căpitanul Savopolu, și pe inspectorul Grant și îmĭ pare și Crețu pentru a asculta și dînșiĭ de oare-ce îĭ pusem.

FOIȚA «*ROMANIEI LIBERE*»

— 22 Februarie 1889 —

A. TREB. LAURIAN*)

Școala cea mare de ideĭ românești, care s'a format între româniĭ din Transilvania spre sfârșitul trecutuluĭ secol al XVIII, a dat o nouă viață, un avânt nou, puternic și până atunci necunoscut activității neamuluĭ românesc în desvoltarea sa culturală și politică. Simțimêntul național, simțimêntul de rasă, care era până atunci confus, a fost ridicat de către această școală din caosul miseriilor trecute ale neamuluĭ nostru și pus ca o stea polară pentru viitoarea activitate a românilor. Capiĭ și fundatoriĭ acesteĭ școale aŭ fost Șincai, Samuil Micu, Petru Maior «a cărora mărime — zice d. Hasdeŭ[1]) cu pătrunderea sa adâncă și dreaptă — trebue mĕsurată nu prin «ceeace eĭ aŭ făcut, ci prin ceeace «voiaŭ să facă: a deștepta naționalitatea «română, a o deștepta [cu orce preț. Sunteți fiĭ aĭ Romeĭ!» aŭ strigat eĭ; și românul, sguduit din somn, s'a pus pe gân«durĭ». Istoria neamuluĭ și limba românească eraŭ obiectul studielor acestor marĭ apostoli aĭ românismuluĭ, ele eraŭ probele cu carĭ eĭ voiaŭ să convingă, ele eraŭ mijloacele prin carĭ eĭ aŭ voit și aŭ putut deștepta pe românĭ din amorțeala rece în care îĭ aruncase trecutul amar și ticălos.

Activitatea aceasta, condusă cu toată căldura puternică a focului iubireĭ de neamul sĕŭ, deșteptată în românĭ a produs resultate marĭ: a smuls un popor întreg din letargie, a reînviat o națiune latină pe ruinele vechilor coloniĭ așezate de Traian împĕratul în văile Dunăriĭ și în cețele Carpaților.

*

Laurian a fost un mare apostol al acestor ideĭ sfinte și mântuitoare peutru neamul românesc. Acesta este adevĕratul punct de vedere din care trebuește să fie judecată întreaga luĭ activitate ca scriitor, ca profesor și ca om politic — întru cât a fost și om politic.

Laurian s'a născut la 1810 și a fost fiŭ de preot din satul Fofeldea de lângă Olt în Transilvania, după studiile secondare făcute la Sibiŭ, a studiat filosofia la universitatea din Cluș, apoĭ științele fisice, matematica și astronomia la Viena, ocupându-se pe lângă acestea fără întrerupere de studie filosofice, filologice și politice. El pusese din tinerețe, precum se vede, o basă foarte largă — poate chiar prea largă — activității vieței sale.

*

Activitatea acestuĭ mare și neobosit muncitor s'a desvoltat mai întâi în școală, căcĭ a fost profesor aproape toată viața. De la 1842 până la 1848 a fost profesor de filosofie la colegiuĭ S-tu Sava în Bucureștĭ. Evenimentele cele marĭ din aniĭ 1848 și 1849 l'aŭ atras peste munți, unde a fost unul dintre fruutașiĭ Românilor în marea luptă a revoluțiuneĭ; apoĭ după ce acolo nu mai avea câmp destul de larg pentru activitatea luĭ, la 1851 a trecut în Moldova, unde bunul și patriotul domn Grigorie Ghica l'a însărcinat cu inspecțiunea școalelor și cu alte lucrărĭ însemnate. La 1858, neputând suferi intrigile streinuluĭ și nepatrioticuluĭ Caimacam Vogoridi, a trecut în Muntenia, și aicĭ a lucrat fără încetare în învĕțământ, atât ca membru în consiliul permanent al instrucțiuneĭ cât și ca profesor și decan al facultăței de litere și filosofie.

Adăogând la activitatea sa de profesor și pe acea de scriitor, ușor se va putea înțelege causa pentru care «bĕtrânul Laurianu» era cunoscut în toate colțurile pămêntuluĭ românesc, că numele luĭ era pronunțat de toți cărturariĭ Românĭ cu o veneraținne precum puținĭ aŭ avut fericirea de a se putea mândri.

Laurian are aproape o jumătate de secol de activitate neîntreruptă pentru rĕspândirea între Românĭ nu numaĭ a cunoșcințelor sciințifice și literare, dar, cea ce mai mult este, pentru deșteptarea, cultivarea și întărirea simțemêntuluĭ național, mai ales în tinerele generațiunĭ. Toți câți i-aŭ fost elevĭ — și sunt mulțĭ dintre oameniĭ noștri de frunte de astăzĭ carĭ aŭ avut această fericire — saŭ carĭ altfel l'aŭ cunoscut de aproape, toți își aduc aminte cu admirație de acele isbucniriĭ putemice de sentimente naționale cu carĭ Laurianu încălzea chiar și pe ceĭ mui reci la inimă. Această căldură a fost caracteristica întregeĭ sale activități, și ea dă suflet tuturor scrierilor luĭ.

*

O expunere și o analisă mai întinsă a variateĭ, îndelungeĭ și bogateĭ activități a luĭ Laurian ar trece mult peste cadrul schițelor biografice cu carĭ se însoțesc în *Revista nouă* portretele scriitorilor românĭ încetați din viață. Un studiu special de acest fel se va publica într'unul din apropiatele numere ale *Revisteĭ* noastre.

In activtatea sa de scriitor Laurian a urmat întru toate programul, care l'aŭ avut fruntașiĭ școaleĭ ardelene aĭ căreĭ ultimĭ representanți marĭ aŭ fost el și reposatul Cipariu.[1]) Așa dar istoria și limba sunt câmpurile de activitate unde trebue să căutăm și unde găsim pe Laurian și ideile sale în modul cel mai lămurit. Activitatea luĭ a mers paralel pe aceste două terene, până în partea din urmă a vieței sale, când ocupațiunile cu lucrărĭ despre limbă, cu carĭ și-a și început cariera de scriitor, aŭ înlăturat cu totul istoria de pe masa de lucru a neobosituluĭ bărbat.

La 1840 a publicat la Viena o scriere în limba latină[2]) despre originea și firea limbeĭ românești și despre direcțiunea în care ar trebui să se desvolte; dar apoĭ, trecênd la Bucureștĭ ca profesor la St. Sava, a început, împreună cu Bălcescu, a publica *Magazinul istoric pentru Dacia*, din care aŭ aparut 5 volume (1845—1847) pline de studiĭ istorice de cea mai mare însemnătate. Laurian se ocupă în acest timp mai ales de epoca română a istorieĭ noastre; deacea a publicat între altele «Istriana saŭ descrierea anticităților dimprejurul Dunăreĭ descoperite într'o călătorie din vara 1845» și «Temesiana», lucrare făcută în colaborare cu Bălcescu.

Pentru învĕțarea istorieĭ naționale în școale manualele trebuincioase lipseaŭ saŭ eraŭ rele, de acea Laurian a întocmit unul mai științific și mai bun din toate punctele de vedere; acest manual a fost mulțĭ ani aproape exclusiv întrebuințat în școalele din toată țara, și a contribuit mult spre a respândi ideile autoruluĭ sĕŭ.

(*Va urma*).

I. Biauu.

---

*) *Revista nouă*, (Nr. 2. — Anul II).

1) *Cuvenle den bĕtrâni*. t. III, p. IX.

1) A se vedea *Revista nouă*, I, p. 46.

2) *Tentamen criticum in originem, derivationem et formam linguae romanae in utraque Dacia vigentis vulgo valachicae.*—1 vol. in 8°, de LXXVIII și 298 pagine.

www.dacoromanica.ro

sem în confidență cu cate-va zile înainte, adică după ce terminasem constatările preliminarii. Seara întâlnind din întâmplare pe Costaforu la un magasin de litografie peste drum de Episcopie i-am spus despre noua destăinuire a lui Gh. Soare. L'am văzut foarte îngrijat și protestând, că se aștepta la un asemenea resultat fiind-că l'am intimidat ținêndu'l la secret. După multă discuțiune ne-am despărțit invitându'l a veni a doua zi la poliție și promițêndu'i că de astă-dată îi voiu permite intrarea la Gh. Soare ca să se asigure în persoană dacă a fost saŭ nu intimidat și să asiste și dînsul la mărturisirea rușinoasă ce făcea.

Tot în această zi sergentul de gardă venise la mine cu un bilet pe care Gh. Soare îl trimetea prin santinelă lui Costaforu, cerându'i 20 lei și spunându'i să'i trimeată vre-un răspuns de ar avea. — Am autorisat pe Sergent a lăsa să se ducă la destinație acel bilet fără a spune cuiva că eŭ știŭ despre dînsul, ceea ce s'a și făcut. Costaforu știind că Soare revenise asupra declarațiunilor de la Focșani nu i-a satisfăcut cererea, ci mi-a trimis mie biletul ce primise însoțit de câte-va cuvinte din parte'i prin care îmi spunea: iată proba *că Soare comunică* și de aceia și-a luat seama. Lucrul însă precum arătaĭ nu se petrecuse ast-fel, el nu comunicase cu nimenĭ, dar căuta a maĭ ciupi ceva banĭ de la Costaforu până nu ar afla despre noua sa destăinuire.

A doua zi venind Costaforn am intrat împreună la G. Soare. Acesta și în fața noastră susținea că a fost învățat de Costaforu să spună cele ce arătase la Focșani promițêndu'i banĭ, funcție etc. A început atuncĭ un dialog foarte distins între Costaforu și Soare față cu mine. Costaforu îi vorbea cam ast-fel: «Cum se poate maĭ Soare să faci tu ast-fel de lucru? Apoĭ bine ast-fel am vorbit noĭ? Nu'ți aducĭ tu aminte cât de bine mi-a părut mie când am văzut că eștĭ om de inimă și te-aĭ hotărît să daĭ adevĕrul pe față ca să'ți ridicĭ dupe suflet suferințele tale? Nu'ți aducĭ aminte cum eŭ singur ți-am spus că sunt atât de vesel de fapta ta în cât voiŭ face tot posibilul ca pe tine să te ierte de pușcărie maĭ cu seamă că tu numaĭ aĭ pândit? Cum ți-am făgăduit chiar eŭ de bucurie că scapĭ pe nenorocitul ăla de Miulescu, să'ți daŭ ceva parale să te maĭ ajuți și tu. Chiar d. director sunt sigur, te va ajuta cât-va putea pentru că facĭ un așa mare bine. Eĭ cum se poate să întorcĭ lucrurile astfel acuma? Ce nu ți-am spus eŭ că omul trebue să păstreze totdauna cărarea pe care a apucat? aduți aminte chiar cum îți dedeam de pildă pe drum când veneam spre Focșani că dacă aĭ o prăpastie înainte și voești s'o treci fără să cazĭ într'însa trebue să te uiți drept nainte și să mergĭ pe punte căcĭ îndată ce te veĭ abate nițel cazĭ în prăpastie. Rĕŭ facĭ maĭ Soare! Ia maĭ gândește serios și drege ce aĭ stricat etc. Din când în când Soare cu un aer foarte descurajat și cu mâinile încrucișate pe piept, uitându-se în jos, respundea: Lasă d-le Costaforu, ce'mĭ făcușĭ mie, maĭ bine mĕ băgaĭ în pământ. Așa ne-a fost vorba? Cine te puse să te ții de capul meŭ etc. In sfîrșit în această situațiune fiind i-am lăsat spuind că am puțin de lucru dincolo în cabinet unde în adevĕr am avut a scrie aproape o jumĕtate de oră. Eram nerăbdător a mĕ întoarce d'a vedea ce influență a putut avea Costaforu care rĕmăsese singur a continua conversațiunea cu Soare. Când m'am întors iarăși la dînșiĭ nu am rĕmas de loc surprins a vedea pe Costaforu satisfăcut că reușise a'l convinge din noŭ pe Soare că trebue să persiste în participarea sa la crimă, atât de multă încredere aveam în talentul d-luĭ Costaforu de a face pe vinovat să'și ia hotărârea de la început.

Am felicitat pe d. Costaforu că a avut puterea de a'l face să revină, lucru care'l doream și eŭ maĭ cu seamă că de astă dată voiam a face o probă foarte importantă ducêndu'l la fața loculuĭ. In acest scop am căutat a asigura pe Soare că foarte bine a făcut de a revenit la cele ce spusese la Focșani, căcĭ tot maĭ bine ese cineva cu adevĕrul decât cu minciuna și apoĭ i-am zis decât să fiĭ pedepsit pentru că aĭ cercat să bagĭ oameni nevinovați la ocnă maĭ bine să fiĭ pedepsit pentru că ți-aĭ liniștit sufletul și aĭ spus un adevĕr. Ne-am despărțit promițându'i că de acnma voiŭ găsi cu orce chip probe contra luĭ Stănciulescu și Țârlea ca să'l ușurez pe dênsul. A doua zi de dimineață, am intrat la dênsul cu căpitan Savopolu și insp. Grant și i-am zis: «Merge bine de tot Soare, am prins de astă dată bine și pe Țârlea și pe Stănciulescu, acum maĭ îmĭ trebue un singur lucru și astăzĭ chiar cred să'ĭ daŭ gata pe amândoĭ. Să mergem împreună să'mi arăți tu casa unde s'a comis omorul, pe unde aĭ mers voĭ în birje, unde aĭ stat tu ascuns la portiță, unde a stat birja și tot ce s'a petrecut în ziua omoruluĭ, că după ce ne vom întoarce îți voiŭ spune eŭ care îmĭ este scopul și cât de bine am să'ĭ prind pe amândoĭ. Soare și-a schimbat îndată mina, se vedea bine cum nu'ĭ convinea propunerea mea și parcă era gata să mĕ refuze de nu mĕ arătam eŭ cu blândețe și cu atâta încredere într'însul. S'a hotărît dar a face și aceasta silindu-se a arăta bună-voință, însă se vedea bine că simula și pe fața sa se citea un om îndrăsneț care face ultimul efort cu speranța că de ar reuși să ghicească ar câștiga cel maĭ mare succes. Am plecat amândoĭ în o birje și o altă birje după noĭ cu căpitan Savopolu. Inspectoriĭ Grant și Crețu ne urma după cum le spusesem pentru a asista la această operațiune. Toate peripețiile din acea zi sunt consemnate în procesul-verbal dresat de ceĭ ce m'aŭ asistat și care probabil este atașat la dosar. După aceea am dat ordin a expedia pe Gheorghe Soare la Focșaniĭ fără a'ĭ spune că nu a ghicit nicĭ strada, nicĭ casa unde pretinde că a participat la omor.

5. Pe când cercetam pe Gheorghe Soare aci, am adus de la Focșaniĭ pe Țârlea și pe Vasile Ion Moraru puindu'ĭ pe fiecare în câte o cameră separată și oprindu'ĭ a comunica, Țârlea mi-a făcut aceleași declarațiuni ca la Focșaniĭ și mi-a făcut impresiunea de nevinovat.

Vasile Ion Moraru a început a se văita și a spune că nu a fost în viața luĭ în Bucureștĭ etc. că a fost invitat de Soare a spune toate minciunile promițându'ĭ 200 leĭ și spunându-i că nu are a maĭ veni la Bucureștĭ.

Această declarațiune foarte adevărată este de mare importanță,—căcĭ nu văd cum s'ar putea justifica îndrăsneala luĭ Vasile Moraru de a spune că a fost servitor la Stănciulescu 15 iunĭ și că a văzut acolo pe Țîrlea și pe Soare venind regulat prin luna Maiŭ, când el nicĭ nu cunoștea pe Stănciulescu,—de cât prin faptul că el a trebuit se fie învățat de cine-va care i'ar fi promis banĭ saŭ alte darurĭ. — Nu rĕmâne dar de câ ca justiția se determine cine a fost acel cine-va și ce scop urmărea în această urzeală meschină.

De altminterĭ, nicĭ nu aș fi avut nevoe să mĕ încerc a verifica la fața loculuĭ arătările luĭ Vasile Ion Moraru,—căcĭ eram deja convins că declarațiunea făcuta de dînsul la Focșaniĭ a fost falșe, de oare-ce din cunoscințele ce aveam nu putean admite cu nicĭ un chip că Stănciulescu avea în serviciul sĕŭ 2 femeĭ din care una bucătăreasă și alta fată în casă, o ordonanță, un vizitiŭ, un sergent de oraș la portă, și pe dînsul Moraru cu 40 leĭ pe lună ca sufragiŭ. — Nu știŭ de se va găsi vre-unul în Bucureștĭ care se fi cunoscut pe Stănciulescu și se creadă că el era capabil a ține asemenea lux, saŭ că obicinuia a fi servit la masă de sufragiŭ special platit cu 40 leĭ pe lună; — și în orĭ-ce cas nu dînsul care dispunea de oare-care autoritate în poliție ar fi ales ca sufragiŭ un țărănoiŭ sălbatec ca Vasile Moraru care declara la Focșaniĭ ca pentru prima oară a fost angajat fecior fiind luat de la obor-unde venise cu o cireadă de boĭ.

Ac se termină în scurt narațiunea procedeurilor ce am întrebuințat și a diferitelor fase care mĭ'aŭ făcut convingiunea că destăinurile luĭ Gheorghe Soare sunt niște învențiuni meschine întenționate și provocate de un interes material direct saŭ indirect,—și că dînsul are și astăzĭ credință că nu va suferi nicĭ o pedepsă pentru acest noŭ sistem de negustorie inspirat probabil de cineva

MINELE NOASTRE DE CARBUNI*)

CAP. III

Lignitele țĕrilor Dunărei-de-Jos

Fiind că mi-am propus d'a vorbi cât se poate de puțin de minele de lignite, voiŭ atinge numaĭ părțile cele maĭ importante pentru România; de aceea vom vorbi numaĭ în treacât despre cestiunea lignitelor în genere, fiind că suntem de părere, că lignitele nu vor lua vre-odată o desvoltare foarte importantă—afară de acelea ale formațiune cretacee.

In țĕrle acestea sunt treĭ felurĭ de lignite cunoscute: *a*) lignite cretacee, *b*) lignite eocene și *c*) lignite congeriane saŭ neogene.

Cele două categoriĭ din urmă aparțin formațiuneĭ terțiare, iar cea d'ântêiŭ celeĭ cretacee.

a) Lignite cretacee

Unnele din cele maĭ grandioase mine de lignit cretaceŭ sunt cele de la Senea pe Morava în Sêrbia, în apropiere de Ciupria. Puterea unuĭ strat este de vre-o 30 metri, calitatea cărbuneluĭ este aproape ca a celor de piatră, și numaĭ împrejurarea că nu se poate produce coackes din aceștĭ cărbunĭ, îĭ deosebește de cărbunĭ de piatră. Basinul acesta este de o întindere enormă și posedă o direcție nord-sudică. In apropiere de Paratin, pe valea Cernița, există de la anul 1884 o mină în lucrare. Insuși teritoriul Paratinuluĭ pare a zăcea pe acest basin colosal. La Alexinaț sunt iarăși mine instalate de curând (1885) în acest basin. In localitățile de la Paratin și Alexiuaț dratul puternic de la Senea este bifurcat în maĭ multe straturĭ.

Afloramente de lignite se maĭ află la: Bigrenița, Paliani, Sisevațu, Buliana, Șaludovațĭ, Mutnița, Izvoru, Clacevița, apoĭ la Jidilu Voinicica, Covanicica și Lucova.

D. Felix Hofmann, inginer de mine în serviciul Statuluĭ sêrbesc, a constatat în acest teren o cantitate de cel puțin 270 milioane de tone.

In scrierea luĭ M. G. Milicevicĭ «Кнежевина Србија» (Knejevina Srbia) 1876 pag. 1095, acest autor își exprimă în următorul mod dorința sa: «când se va face «o cale ferată pe valea Moraveĭ, se va «deschide câmpul de debușeŭ acestor căr«bunĭ foarte departe spre sud, în părțile «turcești; însă pentru minele de cărbunĭ «din Senea principalul debușeŭ va fi pe «Dunăre și în țĕrile Dunăreĭ-de-Jos.»

D. Milicevicĭ 'și-a esprimat dorința prea din vreme, și fără să se fi gândit și la alțĭ factorĭ maĭ puternicĭ carĭ nu lasă să se desvolte minele de la Senea. Probă despre aceasta este, că mașinele căilor ferate de pe Morava ard cărbunĭ din Austria saŭ chiar din Prusia, de și drumul de fer trece peste acest basin colosal. Vedem că chiar și d. Milicevicĭ a avut buna idee d'a ne specula cu cărbunĭ, încă la 1876.

Straturile lignitelor cretacee zac între grese cenușiĭ, carĭ le avem și la Guravăiĭ lângă porțile de fer, ca și în alte ținuturĭ ale țĕrĭ și sunt actualmente obiectul uneĭ carieri de piatră, care are pentru partea vestică a Romănieĭ un viitor foarte strălucit. Fi-vor și în această localitate straturĭ de lignit cretaceŭ saŭ nu, nu-'mĭ este cunoscut, fiind-că n'am avut timpul și ocasiunea de a studia aceste sedimente foarte interesante. Cu toate acestea, eŭ n'am pierdut speranța că n'ar putea fi straturĭ de cărbunĭ și în acest basin încă nestudiat.

Piatra de la Gura-văiĭ o numea toată lumea de p'aicea «granit», în realitate însă este o gresă cretacee; iar partea superioară a acesteĭ grese, aproape de contactul cu calcarul neocomian, este un conglomerat breckiform posedând frumusețea unuĭ mosaic *). Din denumirea locală de «granit», care este falșă, poate orĭ-și-cine să judece duritatea acesteĭ grese de la Guravăiĭ, depărtată de abia un kilometru de Dunăre, și de calea ferată.

Această piatră de o coloare cenușie se poate lucra pentru orĭ-și-ce construcțiĭ monumentale, fiind și în cantitate incalculabilă. Pentru pavagiŭ nu este destul de resistentă, este foarte bună pentru trotoare.

In Moldova la Lapoș, lângă T.-Ocna, s'aŭ făcut în vara trecută maĭ multe sondaje pentru constatarea unor straturĭ de lignit cretaceŭ, lucrărĭ conduse de d. Inginer V. Istrati. Despre resultatele dobândite cu o serie de sondaje făcute nu pot da informațiunĭ precise, am cunoștință numaĭ de vre-o treĭ straturĭ constatate, carĭ nicĭ unul nu trece cu puterea mult peste un metru.

Sondajele în genere nu sunt autentice față de legile minere, și legislatoriĭ vor fi având motive pentru aceasta. Pentru exploatarea acestor cărbunĭ se zice că ar fi necesitate de puțurĭ, și prin urmare de un metod maĭ complicat.

I. Munteanu.
Inginer de mine.

*) A se vedea *Rom. Liberă* 3412, 3415 3426 și 3427.

*) Bordura trotoarelor Bucureștene este tot gresă cretacee.

MAI NOU

Pe astăzĭ este convocată comisiunea delegaților, în cercetarea căreea se găsește creditul cerut de ministeriul lucrărilor publice pentru material de drum de fer.

Aflăm cu plăcere că starea sănătățeĭ d-luĭ Const. Grădișteanu s'a ameliorat destul pentru a'ĭ permite să primească câțiva amicĭ. Repausul însă cel maĭ deplin îĭ este încă prescris.

Toată lumea știe simpatia, scutită însă de orce esagerațiune, cu care am susținut pe doctorul Asaky. Sunt însă fapte cari obosesc amiciția cea maĭ indulgentă și nu putem decât desaproba fierberea pe care o produce printre tineretul scoaleĭ de medicină ultimatele distinsuluĭ nostru compatriot.

De o parte, studenții se resvrătesc în contra autorităților școlare: nu maĭ departe decât alaltăieriĭ eĭ aŭ distribuit și afișat placarde insultătoare pentru treĭ din profesoriĭ lor.

De altă parte, doctorul Asaky lasă a crede că pretențiunile cele maĭ esagerate sunt cele carĭ constitue bunul drept.

D-sa a fost deja obiectul uneĭ legĭ personale; ar fi cam esagerată o recidivă în această privință!

Plângerile gălățenilor aŭ fost obiectul de preocupațiune capitală a guvernuluĭ.

Ministrul lucrărilor publice a supus astăzĭ semnăturеĭ regale două proecte de legĭ carĭ nu puțin vor ajuta la ridicarea acestuĭ frumos port.

Prin unul din aceste proiecte se suprimă taxele de cheeaj, balanță, și macara până la deschiderea basinelor; aceste taxe grevau într'un mod inegal navigațiunna ast-fel că determinaŭ în parte curentul care duce mai toată încărcarea de bucate la Brăila.

Prin cel de al doilea proiect, ministerul lucr. publice este autorisat a cheltui 1,000,000 în timp de 5 anĭ, din venitul portuluĭ, pentru ameliorarea căilor de comunicație cari duc la Dunăre.

Consiliul de miniștrĭ care se ține Miercurea sub președința M. S. Regeluĭ, a fost amânat astă-zĭ.

Asupra cererĭ exprese a M. S. Regeluĭ, balul studenților a fost amânat de Sâmbătă pentru o zi din mijlocul postuluĭ: Sâmbătă este aniversarea morții împăratuluĭ Wilhelm I, care ar fi împedicat pe Suverauĭ de a încuraja serbarea cu prezența Lor.

Generalul G. Anghelescu, comandantul corpuluĭ I de armată, se află în Bucureștĭ. D-sa a avut maĭ multe conferințe de serviciu cu d ministru de rĕsboĭ.

Aseară, la d. Curtopassi, ministrul Italieĭ, a fost un prânz la care aŭ luat parte maĭ multe persoane din societate și din parlament.

Ieri a continuat pertractarea procesuluĭ corecțional intentat luĭ Simeon Mihălescu pentru mituirĭ luate pe când era director al Etorieĭ spitalelor.

Maĭ mulți martorĭ aŭ declarat că aŭ dat mită pentru a lua moșiĭ de ale Eforieĭ în arendă; alțĭ martorĭ aŭ declarat că aŭ auzit pe diferiți arendași că aŭ dat mită. Ascultarea martorilor s'a sfîrșit la ora 5 p. m. Astăzĭ începe susținеraa acuzațieĭ și pledoariele advocaților.

CONVOCARE

Rugăm pe proprietariĭ împrumutați la prima societate română de credit fonciar rural a se întruni Vineri, 24 Februarie curent, 8½ seara, la otelul de Franța, pentru a se consfătui asupra gestiuneĭ societățiĭ și asupra alegereĭ de doĭ membri în consiliul de administrație ce este a se face Duminica viitoare.

C. A. Borănescu.—C. Olănescu.—I. Marghiloman.—I. G. Săulescu.—Nucșoreanu.—Gr. G. Pĕucescu. — C. Lecca. — I. M. K. Epureanu.—I. Lecca.—C. Gabunea.—D. C. Vidrașcu.—I. F. Robescu.—Ghițescu.

Ultime Depeși Telegrafice

ALE „ROMANIEI LIBERE„

— 6 Martie 1889 —

Viena, 5 Martie.

Comitele Taaffe a plecat astă-seară la Budapesta unde va sta câte-va zile.

Viena, 5 Martie.

Știrile pe carĭ *Fremdenblatt* le primește din Belgrad, precum și informațiunile culese la Viena de *Noua Pressă Liberă* semnalează ferma resoluțiune luată de regele Milan, de a instala cât se poate de curênd, poate chiar mâine, pe d. Ristică ca regent al regatuluĭ și de a pleca în streinătate pentru a'și restabili sănătatea.

Versiunile diferă asupra duratеĭ acesteĭ călătoriĭ, și asupra cestiuniĭ de a ști dacă această călătorie va fi urmată de abdicarea regeluĭ.

Berlin, 5 Martie.

Gazeta Germanieĭ de Nord constată ca și *Gazeta de Colonia* că'n cercurile politice, se așteaptă bune resultate de la presența d-luĭ Ristică în capul afacerilor Serbieĭ, cât pentru amănunte și «modus procedendi» trebue să așteptăm ca evenimentele să se desfășore. Dar trebue să presupunem că era d-luĭ Ristică nu va aduce nicĭ o vătămare maĭ cu seamă în raporturile cu Austro-Ungaria.

La Viena și la Budapesta, se va continua a păstra o atitudine bine-voitoare față de țara vecină.

Cât pentru conspirațiunile ce vor putea să se urzească maĭ cu seamă pe teritrriul românesc, ele vor fi fără resultate din momentul ce o mână țeapănă la frânele guvernuluĭ sîrbesc.

Londra, 5 Martie.

Se asigură că d. Parnell se va desista de urmăririle intentate ziaruluĭ *Times* înaintea tribunalelor din Dublin, dar că îl va intenta în Englitera un proces de dauue-interese.

Paris, 5 Martie.

D. Danfert, directorul Comptuaruluĭ de Scont a murit de o congestiune cerebrală. A circulat știrea că el se sinucisese, dar această știre se desminte.

D. Danfert era bolnav de cât-va timp. El fusese foarte impresionat de atacurile recente îndreptate în contra Comptuaruluĭ de Scont cu ocasia mareĭ scăderĭ a acțiunilor societățiĭ Metalelor.

(Agenția Havas).

ACT DE MULȚUMIRE

Galați, Februarie 1888.

Domnule Redactor!

Rog bine-voiți a insera în coloanele stimabiluluĭ d-voastră ziar următorul **act de mulțumire**:

«Cred de datoria mea a aduce la cu«noștința publică, că de câtva timp având «asigurat la societatea generală de asigu«rare mutuală *Unirea* fabrica mea de ma«caroane nu de mult incendiată, societatea «a constatat imediat paguba ce am suferit «și mĭ-a achitat îndată fără nicĭ un pre«text despăgubirea de leĭ 9700.

Cu deosebită stimă
P. Zamfiratos

BIBLIOGRAFIE

A apărut și al 2-lea volum din romanul istoric: *Nopțile Constantinopoleĭ.*— A se adresa la tipografia *Luis*, str. Academieĭ.

Revista nouă (Nr. 2—Anul II), are următorul sumar: I. Bianu,—*A. T. Laurian*; Iulia Hasdeŭ, — *La muse et le poète*; Ion Ghica, — *Amintirĭ din pribegiă*; Gheorghe din Moldova,—*Poesiĭ*; B. St. dela Vrancea, — *Salonul Ateneuluĭ*; T. D. Speranțiă, — *Poveste de leac*; R. Rosetti,—*Clasele agricole în Moldova*; Sc. Orĕscu, — *De acelaș dor (poesie)*; Al. Vlahuță,—*Anecdote populare (critică)*; T. D. Speranțiă,—*Socoteala ungurească (anecdotă)*; I. Bianu,—*Notițe bibliografice*; S. I. Valbudea,—*Mihail nebunul (heliografie)*; portret: *A. Treb. Laurtan.*

PUBLICAȚIE

Se aduce la cunoștința D-lor acționarĭ, că societatea de Hydrotherapie prin votul adunăreĭ generale extraordinare din 11. Decembrie 1888 s'a declarat disolvată; vênzêndu-se activul social și dreptul ce ea avea d'a exploata stabilimentul. — Sunt rugați dar D-niĭ actionarĭ a se presenta în Bucureșci str. Colțeĭ Nr. 21, unde se află depuși banii de D-niĭ liquidatorĭ de la orele 10 dimineața până la 12 ore spre a depune acțiunile ce posed legalmente, contra unuĭ acanto din liquidare de leĭ 90 de fie care acțiune și a uneĭ chitanți pentru restul de cel puțin 60 leĭ saŭ ce va maĭ reveni până la plata complectă a coteĭ de liquidare ce se ajunge pentru fie care acțiune la termenul stipulat în contractul de vênzare.—

Asemenea se aduce la cunoștința publică că ceĭ ce vor avea vr'un drept saŭ vr'o creanță contra numiteĭ societățĭ să se înfățișeze la D-niĭ liquidatori în localul sus numit, cel mult în timp de treĭ lunĭ de zile dela publicarea aceasta, spre a'și găsi îndestulare, căcĭ peste acest termen Societatea numaĭ ține în seamă nicĭ un fel de pretențiune.

Comitetul de lichidare.

AVIS

Epitropia așezĕmintelor Brâncovenești având necesitate de diverse articole de lengerie pentru spital, face cunoscut că Joĭ 9 (21) Martie viitor ora 12 din zi va ține licitațiune orală pentru procurarea acestor efecte.

Banca Națională a Romănieĭ

Adunarea generală ordinară a acționarilor, convocată pentru Duminecă 19 Februarie în localul Băncеĭ, strada Colțeĭ Nr. 21, neputându-se completa, s'a amânat, conform statutelor, pentru Joi 23 Februarie la ora 8 seara, când se va ține or-care ar fi numărul acționarilor presenți.

VIN NEGRU
de Oravița și Golu-Drâncea
Vechiŭ de 4 anĭ, calitate superioare tutulor altor vinurĭ.—15 fr. vadra și
ALB DE DRAGAȘANI
din recolta anuluĭ 1888. — 15 fr. vadra la
PAUN POPESCU & Comp.
18. STRADA LIPSCANI 18.

BURSA DIN BUCURESTI

21 Februarie (5 Martie) 1889

VALORI	Târgul liber	Cota oficială: Bani gata	Termen
Renta română perpet. 1875.	97 3/4	—	—
Renta română amortisabilă.	98,98 1/4	—	—
Renta rom. (rurale convert.)	83 1/2,5/8	—	—
Obl. de stat C.F.Române 6%	100 1/2	—	—
idem idem . . . 5%	—	—	—
Imprum. Stern 1864.	—	—	—
idem Openheim 1866 . .	—	—	—
idem Oraș Bucureștĭ . .	87 1/4 88 3/4	—	—
idem idem din 1884 . . .	—	—	—
Imp. or. B. cu prime loz fr. 20	—	—	—
Credit fonciar rural . . 7%	105	—	—
idem idem 5%	96 7/8,97	96 7/8	—
Credit fonc. urb. din Buc. 7	105 1/4,	—	—
idem, idem. . . . 6%	103	—	—
idem. idem. . . . 5%	94 1/2	—	—
Credit fonc. urb. din Iași . .	82 1/4, 1/2	—	—
Obl. caseĭ pensiun. fr. 300	235	—	—
Lozurĭ ottomane	—	—	—
Panama	—	—	—
Korinth	—	—	—
Banca naț. ult. div. 77. 40 .	—	—	994
Dacia-Rom. ult. div. 21 leĭ.	—	—	278 1/8
Naț. de asig. ult. div. 16.50	—	—	—
Banca rom. ult. div. fr. 10 .	—	—	—
Soc. rom. de cons. ult. div.	—	—	—
Soc. Baz. art. ult. div. leĭ 20	—	—	—
Soc. rom. de hâr. ult. div.	—	—	—
Soc. de reas. ult. div. 15 l. a.	—	—	—
Naț. de asig. ult. div. 94.40	—	—	—
Soc. de cons. ult. div. . . .	—	—	—
Soc. de hârtie ult. div. . . .	—	—	—
Agio în bursă.	—	1.5	—
Banca națională a Romăniei			
compt 6%	—	—	—
Avansurĭ pe efecte . . . 7%	—	—	—
Avansurĭ pe lingourĭ. . 7%	—	—	—

Tendința pieței, Fermă

www.dacoromanica.ro

CASA DE SCHIMB

MOSCU NACHMIAS

Nr. 8, în palatul 'Principele Dimitrie Ghika, (Dacia-Romania) Strada Lipscani, în fata noue clădirĭ a Băncei Naţionale.

BUCURESCI

Cumpĕră şi vinde efecte publice şi face or ce schimb de monezĭ

Cursul pe ziua de 22 Februarie 1889

	Cumpĕră	Vinde
5% Rentă Amortisabilă.	97 3/4	98 1/2
5% „ Română perpetuă	97	98
5% Oblig. de Stat (Conv. Rur)	100	100 1/2
4% Rentă Amortibilă.	83 1/4	83 3/4
9% „ Municipale	87	87 1/2
10 fs. „ Casel Pens. (300 l.)	240	245
7% Scr. funciare Rurale	104 1/2	105
5% „ „	96 1/2	97
7% „ „ Urbane.	104 1/4	104 3/4
6% „ „ „	101	102
5% „ „ „	94 1/4	94 3/4
5% „ „ „ Iaşi	82 1/4	83
Acţiuni Banca Naţionala.	990	1000
3% Losurĭ Serbescĭ cu prime.	72.50	75
„ „ cu prim Em 1888.	13	14
„ Crucea Roşie Italiane. cu pe.	28	30
† Albă Holandesă	25	27
„ „ „ Austriace.	41	44
„ „ „ Ungare.	28	30
„ „ Basilica Domban.	17	20
„ „ „ Otomane.	50	54
„ „ cu prime Buc. (20 lei).	50	55
Aur contra argint saŭ bilete.	150	175
Florinĭ Wal. Austriac	210	212
Mărcĭ germane.	124	126
Bancnote franceze.	100	100 1/2
„ Idem Italiene.	99 1/2	100
„ Ruble Hârtie	270	275

NB. Cursul este socotit în aur.

Pentru Anunciurĭ a se adresa La Hamburg, la Heinr Eisler. Annoncen expedition pentru Germania.

COLOSSEUL
COPPLER — Sala Imperiala — REPREZENTAŢII VARIATE

Mare Depoŭ de Vinurĭ de Drăgăşani
HOTEL KIRIAZI

Vinde en gros si en detail

Vinurĭ veritabile de Drăgăşanĭ
VECHI şi NUOI

Vin negru Golu-Drâncea
Pelin. — Ţuică veche şi Drojdie
Preţurĭ moderate.

George Şerbănescu
Hotel Kiriazi, Str. Blănarĭ, 5.

MARELE CIRC SIDOLI
7, Str. Poliţiei, 7.

Astăzi Mercurĭ 22 Februarie 1889
MARE
Representaţiune
HIGH-LIFE
Joui 23 Februarie 1889
Representaţie Extraordinară
Cu concursul maĭ multor artiştĭ nouĭ.
cu un Program foarte bogat
Inceputul la 8 1/2 ore seara precis
Cu stimă, TH. SIDOLI, director

NOUL ALAMBIC
BREVETAT, Systemul DEROY

Produce *rachiurĭ superióre*, fără retrecere, *din vin, must de mere, drojdii, tiscovină, fructe* şi *must*. Necredător tuturor imitaţiunelor. Garanteadă uă perfectă fonctionare. 1100 apparate au fost vândute în 3 ani. Mici Alambicuri pentru amatori de la uă oca în sus. *Apparate pentru a distila şi a 'lu face mai curat Systémul Deroy.* — DEROY FILS AINÉ, Constructor, rue du Théâtre, No 73, 75, 77 la Paris. Trimite francate tarife illustr. cu preţurile lor.

CASA DE SCHIMB & COMISION

RUSSU & JACOB
La „Bursa" Română
2, Str. Lipscanĭ în fata vechiului Palat Dacia 2

Cumpără şi vinde efecte publice şi face orĭ ce fel de schimb de monezĭ.

Cursul pe ziua de 22 Februarie 1889

	Cumpĕră	Vinde
5% Rentă Amortisabilă.	97 1/2	98 1/4
5% Renta Perpetue	97	97 3/4
6% Oblig. de Stat (C. Rur.)	99 3/4	100 1/2
4% Renta amortis.	83 1/4	83 3/4
5% „ municipale	86 3/4	87 1/2
5% „ „	—	—
7% Scrisurĭ fonc. rurale	104 1/2	105
5% „ „ „	96 1/2	97
7% „ „ urbane	104 1/4	104 3/4
6% „ „ „	101 1/2	102 1/4
5% „ „ „	94	94 3/4
5% „ „ „ Iaşi.	82	82 3/4
Acţiuni Banca Naţionala.	985	995
„ „ Dacia-România.	264	272
300 Oblig. Pensiuni	240	246
Imprum. Serb. 1888 (Emis. 10 fr)	13	14 1/2
Losurĭ † roşie austriacă	40	44
„ † roşie ungare	26	30
„ † roşie italiene	28	32
„ Dombau Basilica	18	20
„ Otomane cu prime	49	54
„ Canal de Pane	—	210
Agio bilete contra aur	1.40	1.65
Florinĭ val. austriacă	2.08	2.11
Mărcĭ Germane	1.24	1.26
Bancnote Franceze	100	101
Ruble de hârtie	2.66	2.71
† Albă Holandesa	—	27

NB. Cursul este socotit în au.

FABRICA DE MAŞINE „AUGSBURG"
în AUGSBURG (Germania)
Fondată în anul 1840 — Societate pe Acţiunĭ de la 1 Decembre 1857

Maşine de tipar *cu 1 cilindru şi cu 2 cilindre.*
Maşine de tipar *pentru a tipări de o dată cu 2 culorĭ.*
Maşine de tipar *cu cilindru şi fără cilindru*, (funcţionând cu pedal).
Maşine de pachetat *şi de* **Satinat.**
Elevatoare *pentru edificiĭ cu maĭ multe etaje.*
Instalaţiunĭ de Transmisiunĭ de Maşine cu Aburĭ şi de Turbine.

Instalaţiune cu mecanismul Cilindric al cernelei pentru maşinĭ simple şi maşinĭ de imprimat a 2 culorĭ

MASINE DE TIPAR ROTATIVE

pentru a tipări Ziare, Broşurĭ, Ilustraţiunĭ, şi pentru a tipări de o dată cu *două* saŭ cu *maĭ multe culorĭ*. Cu *Aparate de fălţnit*„ după cea maĭ nouĕ construcţiune cu titvă şi cu cuţite de fălţuit rotative

Toate Maşinile noastre sunt de *construcţiunea cea maĭ solidă:* permit *cel maĭ mare tiragiul* având tot odată o funcţionare sigură şi fără sgomot.

Am furnisat până la Ianuarie 1889: *3150 Maşine de tipar* dintre care *7 Maşine* pentru *Typographia Statului* în Bucureştĭ şi *un mare numĕr* la cele maĭ însemnate Stabilimente typographice în România.

Representanţiĭ pentru România dd. **Kubesch & Siegens, Bucureştĭ** str. Smârdan 53.

Tot-d'odată maĭ putem procura şi diferite alte *maşine de tipo-litografie* şi de *legat cărţĭ* precum *cernealĕ şi culorĭ de tipar, cleĭ* şi orce alte *utensile* pentru tipografie din fabricele cele maĭ renumite.

Kubesch et Siegenes

De arendat *Moara* de la Micşuneşc-de-Sus (Ilfov, Moştiştе) pe rîul Ialomiţa cu case, magazin etc. A se adresa Calea Victorieĭ 163

Fin escelent de Maiŭ, de vînzare: Str. Viilor, în suburbia Bărbătescu-vechiŭ.

ĂPA DE QUININE
Tonică
Conservă puterea pérunĭ, incetează căderea lui, soóte, mâtreaţă, liniscesce mâncarimea.
ED. PINAUD
37, Bd de Strasbourg, PARIS

PRIMUL şi SINGURUL BIROU
DE PLASARE

Pentru institutoare, guvernante, menagere, cameriste superioare şi dădace (bone), — concesionat de guvern pentru toată România.

Graţie numeroaselor sale relaţiunĭ cu străinătatea şi cu ţara întreagă, agenţia este în stare să îndeplinească orce cerere.

ADELAIDA BANDAC
Institutoare cu diplomă, Calea Victorieĭ, 72
în faţa Palatului-Regal.
Recepţiune de la 2—7 ore d. amiazĭ.

GRABITI-VA
600.000 Francĭ
de câştigat la 1 Aprilie st. n.
la cea maĭ eftină şi cea maĭ avantagioasă din toate lotăriile din lume

MAREI LOTARII OTOMANE

la care fie-care numĕr trebue să câştige cel puţin 400 francĭ

Loteria permanentă: 6 tragerĭ pe an, la fie-care 2 luni, 3,300 loturĭ câştigând suma de 4,800,000 fr.

TRAGEREA
la 1 Aprilie st. n. 1889

TABELA CASTIGURIOR:

1	lot	fr.	600,000	600,000
1	„	„	60,000	60,000
1	„	„	20,000	20,000
1	„	„	20,000	20,000
1	„	„	6,000	6,000
1	„	„	6,000	6,000
1	„	„	6,000	6,000
1	„	„	6,000	6,000
1	„	„	6,000	6,000
1	„	„	6,000	6,000
21	lot.	„	3,000	3,000
28	„	„	1,000	28,000
500	„	„	400	200,000
550	lot.	pentru suma de		1000000

Ramburasea loturilor este garantată de către **Guvernul Imperial Otoman.**

PREŢUL BILETELOR:

1 Bilet numaĭ 5 Francĭ
7 Bilete numaĭ 34 Francĭ
25 Bilete numaĭ 118 Francĭ
100 Bilete numaĭ 465 Francĭ
1 bilet pentru 6 tragerĭ numaĭ 25 FRANCI.

Plata loturilor este garantată de **guvernul Iperial Otoman** şi se face îndată după tragere.

CONDIŢIUNI GENERALE

A) Lista oficială a tragerei se va trimete numaĭ de cât franco fie-cărui cumpĕrĕtor după fie-care tragere.

B) Orĭ-ce câştigător va fi înştiinţat prin telegramă chiar în ziua tragerei.

C) Tragerile sunt publice şi aŭ loc, la Constantinopole, la Palaul Imperial al monetelor.

D) Indată după primirea banilor, biletele se vor adresa imediat cumpĕrătorilor.

E) Biletele se emit după controlul preabil al Comisaruluĭ Imperial al Burseĭ de Constantinopole.

F) Pentru a primi biletul saŭ biletele trebue să se expedieze banĭ prin mandat postal, cec saŭ scrisoare recomandată la Directorul.

COMPTOIR COMMERCIAL
557, Grande rue de Téké, 557
CONSTANTINOPLE

Brânzeturĭ franceze — PRIN CONCURENŢA — Pâtés de foies gras truffé

Comerciul Progresează!

Subsemnaţiĭ, aducem la cunosciinţa Onor. Clienţĭ, că am asortat cu totul din noŭ Magasinul En Gros şi Detail, de **Coloniale, Delicatesse, Vinurĭ, Liqueurĭ, Conserve** şi **Bonbonerie**, din strada Smârdan şi Stavropoleos No. 2, colţul (fost G. Dobriceanu), care a trecut cu data de 1 Octombre a. c. sub propria noastră firmă

Ghimpeanu, Lăzărescu & Co.

Experienţa dobândită într'un interval de maĭ mulţĭ anĭ în această branşe, ne pune în plăcuta posiţiune de a asigura **Onor. Clienţĭ** că, în adevĕr vor găsi pe lângă serviciŭ prompt şi onest, o **adevĕrată Concurenţă**, atât în preciurĭ cât şi calitatea mărfurilor.

2, Str. Smârdan şi Stavropoleos. (fost G. Dobriceanu) — Cu Stimă Ghimpeanu, Lăzărescu & Co — Str. Smârdan şi Stavropoleos, 2. (fost G. Dobriceanu)

„MONITORUL COMUNAL"
AL
PRIMARIEI BUCURESTI
Nr. 12.— Administraţia Pasagiul Român.— Nr. 12
Primeşte anunţurĭ şi inserţiunĭ cu preţurĭ moderate

40% MAI EFTIN

Magasinul de Pănzărie şi Lingerie „la Confienţă"
Calea Victorieĭ vis-a-vis de Theatru, în noul hotel Continental.

DESFACERE TOTALA

Desfacere prin autorisaţiunea Onor. Camereĭ de comerciu, cu un scăzĕmênt de 40% din causă de retragere a acesteĭ ramure de comerciu.

Mărfurile care compun magazinul sunt cele următoare: Diferite feluri de **olandă** din fabricile cele maĭ renumite **schifoane, madapolonurĭ, pichet, pânze** de **saltele**, de **mobile, mese, şervete, cârpe** de **bucătărie, prosoape, cămăşĭ bărbătescĭ, ismene, gulere, manşete, flaneluţe, ciorapĭ de dame şi bărbaţĭ, batiste de olandă şi fantesie lingerie de dame marcate**, **broderie**, **dantele** şi diferite alte articole.

Această desfacere nu va dura maĭ mult de **3 luni de zile cel mult**, grăbiţivĕ şi profitaţĭ de o ocaziune **nemaĭ pomenit de eftin**.

SPECIALITATI MEDICAMENTOASE

BUCURESCI Strada Lipscani — PREPARATE DE I. A. CIURA, farmacist — BUCURESCI Palatul Dacia,

APROBATE DE ONOR. CONSILIU MEDICAL SUPERIOR

PROTOXALATUL DE FER CIURA. Acest feruginos se poate întrebuinţa cu mare succes contra *cachexeieĭ urbaine* atonie de diferite organe, lipsă de poftă de mâncare, digestiune neregulată, dispepsie, gastralgie, ftisie pulmonară (oftică) scroffurĭ, rachichime, lipsă de sânge, ne-venirea obicinuită a femeilor şi contra tutor boalelor ce provin din causa lipseĭ de sânge.

PROTOXALATUL DE FER CIURA reanimă şi vivifică bătrânetea, susţine vederea la etatea unde ea se turbură şi slăbeşte

Pentru cloroase (gălbinare, faţa palidă, anemie, cloro-anemie, convalescenţele în genere, şi maĭ cu seamă acelea carĭ vin dupĕ friguri obicinuite saŭ thifoide, după vĕrsat, după pojar, etc., etc., este reconstituantul cel mai energic şi cel maĭ prompt cunoscut până azĭ.

PROTOXALATUL DE FER CIURA combate asemenea şi afecţiunile mucoase vaginale şi uterine, exersând asupră-le o acţiune puternică şi suverană; *poala albă* (leucorrhées saŭ pertes blanches) dispare în scurt timp.

Instrucţiunea acompaniază fie-care flacon.

PRECIUL 2 LEI.

Pastile de chlorat de potasă

Specific contra boalelor de gât, maladiilor vocel, inflamaţiunilor şi ulceraţiunilor gurei, contra anginei a scorbutuluĭ şi a salvaţiuneĭ mercuriale. Acest remediŭ preţios se recomandă pentru oratorĭ, advocaţĭ, profesorĭ şi cântareţĭ întreţine dulceaţa şi claritatea vocei.

Fie-care cutie poartă instrucţiunea.

PRECIUL 2 LEI.

Depoul principal la FARMACIA NAŢIONALA, strada Lipscani, Palatul Dacia-Romania; în detaliŭ la cele maĭ multe farmaciĭ din ţară.

REUMATISMUL Podagra, Durerile de şale, Răcelile diferite, nevralgiile, etc. Se vindecă prin **Esenţa Anti-Reumatici Ciura.** — Preţul 4 leĭ.

DEPOSIT: *FARMACIA „NAŢIONALA"*, STR. LIPSCANI, Palatul Dacia-România, Bucureştĭ.

SOCIETATEA ANONIMA
DE
BASALT ARTIFICIAL ŞI DE CERAMICA
DE LA COTROCENI

Capital social: leĭ 1.500.000, capital vĕrsat la 31 Decembrie 1886, leĭ 1.370.500

Uzina situată la Bucurescĭ, Cotrocenĭ, şoseaua Pandurilor, peste drum de Azilul *Elena*, legată cu calea ferată prin staţiunea Dealu-Spirea,

— DIRECŢIUNEA SOCIETAŢEI: în Bucurescĭ, Strada Doamneĭ Nr. 14, casa F. Göbl —

— **Adresa telegrafică: BASALT Bucurescĭ** —

DEPOSITE SECUNDARE:

In Bucureştĭ: *Calea Griviţeĭ, Nr. 66.* | In Galaţĭ: *M. Sebastien Somaripa.*
„ Brăila: *Grosovich, piaţa Sf. Arhanghel.* | „ Călăraşĭ: *M. Serghie, B. Farfalomeĭ.*
„ Craiova: *M. G. Poumay*, bancher. | „ Rusciuck: *Thomadis & Damianof.*

Industria Naţională ale căreĭ produse aŭ obţinut la Expositiunea Cooperatorilor din Bucurescĭ şi Craiova, cea maĭ mare recompensă:

DIPLOMA DE ONOARE CLASA I-a

Estras din preţurile curente pentru Bucurescĭ

Felul materialului	PREŢURILE Cal. 1 — Pentru mie	Cal. 1 — pentru unitatea de măsură cu aşezare	Cal. 2 — Pentru mie	Cal. 2 — pentru unitatea de măsură cu aşezare	Cal. 3 — Pentru mie	Cal. 3 — pentru unitatea de măsură cu aşezare
Pavele pentru bordure 10 bucăţĭ la m. pătrat.	350	4.25	325	4.00	300	3.75
„ „ pavagiu de stradă şi de curţĭ 50 bucăţĭ la metru pătrat.	270	15.00	250	14.00	230	13.00
Lespezĭ pentru trotuare 25 bucăţĭ la m. pătrat.	380	11.00	360	10.50	220	9.50
Pătrate felurite 36 bucăţĭ la metru pătrat.	240	10.00	210	9.50	180	8.00
Bordure de grădinĭ 10 bucăţĭ la metru liniar.	150	—.—	130	—.—	100	—.—
Cărămizĭ refractare 420 bucăţĭ la metru cubic.	320	—.—		—.—	—	—.—
„ cu 4, 6 şi 8 găurĭ 40 bucăţĭ la m. p.	65	—.—	—	—.—	—	—.—

In Bucurescĭ şi în oraşele unde esecută lucrărĭ pentru comună, Societatea se însărcinează şi cu lucrărĭ particulare, a căror întreţinere o garantează pe timp de un an.

Asemenea se află la uzină materiale de calitate maĭ inferioară cu

— PRECIURI FOARTE REDUSE —

10—8

AVIS

Cu onoare se aduce la cunoştinţa Onor. public şi în special Onor. noastre clientelă că

MARELE DEPOU DE PALARII, BLANARII AL FABRICEI
Sigdmund Prager

din Strada Carol No. 4, **s'a transferat şi mutat definitiv** în proprietatea sa din Calea Victorieĭ No. 1 (fosta casa Barbu Belu).

Mare depoŭ de Cravate, Mănuşĭ, Bastoane, Pleduri, *etc., etc.*

STATE de Lefurĭ pentru ministerul Cultelor şi Justiţie se află de vênzare la tipografia Curţiĭ.

89 (2 Şpt) 25—1/1 8

Bucurescĭ.— Tipografia Curţiĭ Regale, proprietarĭ F. Göbl Fiiĭ, Pasagiul Român, No. 12 — Hârtiă de la fabrica din Câmpuluug.

www.dacoromanica.ro